

Către: **Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor**

În atenția: **Doamnei Ministra Diana – Anda BUZOIANU**

Doamnei consilier Anca CRĂCIUNAȘ

Referitor la: **Solicitare privind emiterea unui punct de vedere / a unei scrisori de susținere a MMAP pentru redobândirea statutului MAB UNESCO - Rezervația Biosferei Retezat**

Subscrisa, Asociația de Turism Retezat, cu sediul în com. Râu de Mori, sat Ostrovel, f.n., Centrul de Vizitare al Parcului Național Retezat, jud. Hunedoara, CUI 22293173, reprezentată prin președinte – Viorel – Ovidiu BODEAN și Călin POP – manager proiect Rezervația Biosferei Retezat, tel. 0740354428, vă supunem atenției documentația realizată în cadrul unui proiect cu finanțare externă care vizează redobândirea statutului de Rezervație a Biosferei – MAB UNESCO – pentru Retezat, în vederea analizării propunerii și comunicarea către noi a unui punct de vedere sau a unei scrisori de susținere, în vederea continuării demersului către structurile UNESCO.

În continuare, vă expunem parcursul demersului nostru până la stadiul actual:

Brief al demersului de reorganizare a Rezervației Biosferei Retezat conform criteriilor programului MAB UNESCO

Retezatul este una dintre cele mai importante zone de conservare, cu habitate pentru multe specii de interes comunitar și aflate pe lista roșie a speciilor pe cale de dispariție. În ceea ce privește comunitățile din proximitate, acestea încă păstrează tradiții importante (chiar aflate pe Lista Patrimoniului Cultural Imaterial al Umanității UNESCO - călușul), iar modul lor de viață contribuie la menținerea unui peisaj minunat, din ce în ce mai rar întâlnit în alte locuri.

Județul Hunedoara este singurul din România, și printre puținele teritorii din lume, care au deținut toate cele trei tipuri de desemnări UNESCO: Patrimoniul Mondial, Rezervație a Biosferei și Geoparc Internațional. Cetățile Dacice – Patrimoniul Mondial UNESCO sunt în prezent administrate de Consiliul Județean prin Direcția Generală de Administrare a Monumentelor și Promovare Turistică. Desemnarea Geoparcul Internațional UNESCO Țara Hațegului este administrată de Universitatea din București.

În eventualitatea unui succes în redobândirea statutului de Rezervație a Biosferei, județul Hunedoara va reuni toate cele trei desemnări, alături de patrimoniul intangibil, având posibilitatea de a crea un Cluster UNESCO, ce va reprezenta un model de excelență în managementul patrimoniului recunoscut internațional pentru România.

Atât pentru județul Hunedoara cât și pentru țară, demersul de relistare UNESCO a Rezervației Biosferei Retezat este menit să repare prestigiul la nivel internațional și să readucă beneficiile acestei recunoașteri către comunitățile locale – dezvoltate în mare măsură pe baza unei reputații internaționale generată de brandul UNESCO.

Implementarea proiectului

Asociația de Turism Retezat a implementat un proiect finanțat de VGP Foundation prin NABU International Foundation for Nature pentru reorganizarea fostei Rezervații a Biosferei Retezat conform noilor criterii ale MAB UNESCO.

Beneficiarul inițial al proiectului este Parcul Național Retezat, prin administrația acestuia (dat fiind scopul proiectului). Beneficiarii potențiali, în raport de rezultat, sunt administratorii ariilor naturale protejate de pe suprafața propusă a viitoarei Rezervații a Biosferei, comunitățile locale suprapuse cu aceasta și comunitățile locale din preajmă, împreună cu toți factorii locali implicați (administrații, operatori economici – nu doar din sectorul turistic, producători locali etc).

Scopul și obiectivele proiectului: elaborarea documentației MAB UNESCO pentru Rezervația Biosferei Retezat prin reorganizarea și ajustarea limitelor rezervației biosferei, în concordanță cu cerințele programului MAB UNESCO, cu sprijinul, acceptul și implicarea factorilor decizionali de la nivelul teritoriilor vizate.

Obiectivele proiectului:

- a) organizarea unui grup de lucru pentru a determina îndeplinirea condițiilor MAB UNESCO pentru propunerea Rezervația Biosferei Retezat și pentru a formula două variante de zonare;
- b) realizarea unor întâlniri cu factori decizionali, în vederea obținerii sprijinului și acceptului pentru propunerea Rezervația Biosferei Retezat;
- c) transferul de bune practici de la Rezervația Biosferei Berchtesgadener Land (Germania);
- d) organizarea unor dezbateri și workshopuri pentru validarea limitelor Rezervației Biosferei Retezat;
- e) elaborarea documentației necesară pentru aprobarea noii forme a Rezervației Biosferei Retezat;
- f) transmiterea documentației la Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor, la Comisia Națională MAB UNESCO responsabilă și ulterior la UNESCO.

Progres

În privința progresului realizat, formularul de aplicație a fost completat în integralitate de către echipa de implementare. Documentația a fost realizată pe baza informațiilor colectate cu privire la structura populației, posibilitățile de dezvoltare, biodiversitate, ecoturism, silvicultură, istorie, patrimoniu, impact antropic, sociologie, economie locală, agricultură etc. Toate aceste informații au fost procesate și adaptate la strategiile europene, naționale, regionale și locale care privesc dezvoltarea locală, managementul biodiversității și ecoturismul, planul fiind astfel armonizat în aceste direcții.

Au avut loc consultări cu reprezentanții autorităților locale și județene, cu proprietari de terenuri, cu administrațiile ariilor naturale protejate și cu alți factori interesați. În egală măsură, au fost inițiate consultări cu unități de învățământ, cu ONG-uri implicate în protecția mediului și dezvoltare locală precum și cu administratorii desemnării UNESCO din teritoriu.

A fost încheiată și etapa de cartografiere a zonei, prin utilizarea limitelor exacte ale unităților administrativ-teritoriale sau prin utilizarea limitelor naturale, ținând cont de aspectele privind patrimoniul natural și cultural al zonei. Specialiștii au realizat harta propunerii rezervației biosferei conform datelor colectate, cu preluarea în totalitate a zonării interne ale ariilor naturale protejate cu plan de management aprobat.

În luna martie 2024 s-a încheiat etapa de obținere a tuturor hotărârilor de consiliu local din unitățile administrativ-teritoriale suprapuse cu propunerea de rezervație a biosferei. Astfel, din propunerea Rezervației Biosferei vor face parte orașul Uricani, comunele Bănița, Baru, Pui, Sălașu de Sus, Râu de Mori, Orăștioara de Sus și Boșorod. În toate cele 8 unități administrativ-teritoriale au fost obținute hotărâri favorabile, în majoritatea dintre acestea cu votul unanim al consiliilor.

A fost de asemenea încheiată etapa de obținere a scrisorilor de susținere pentru acest demers.

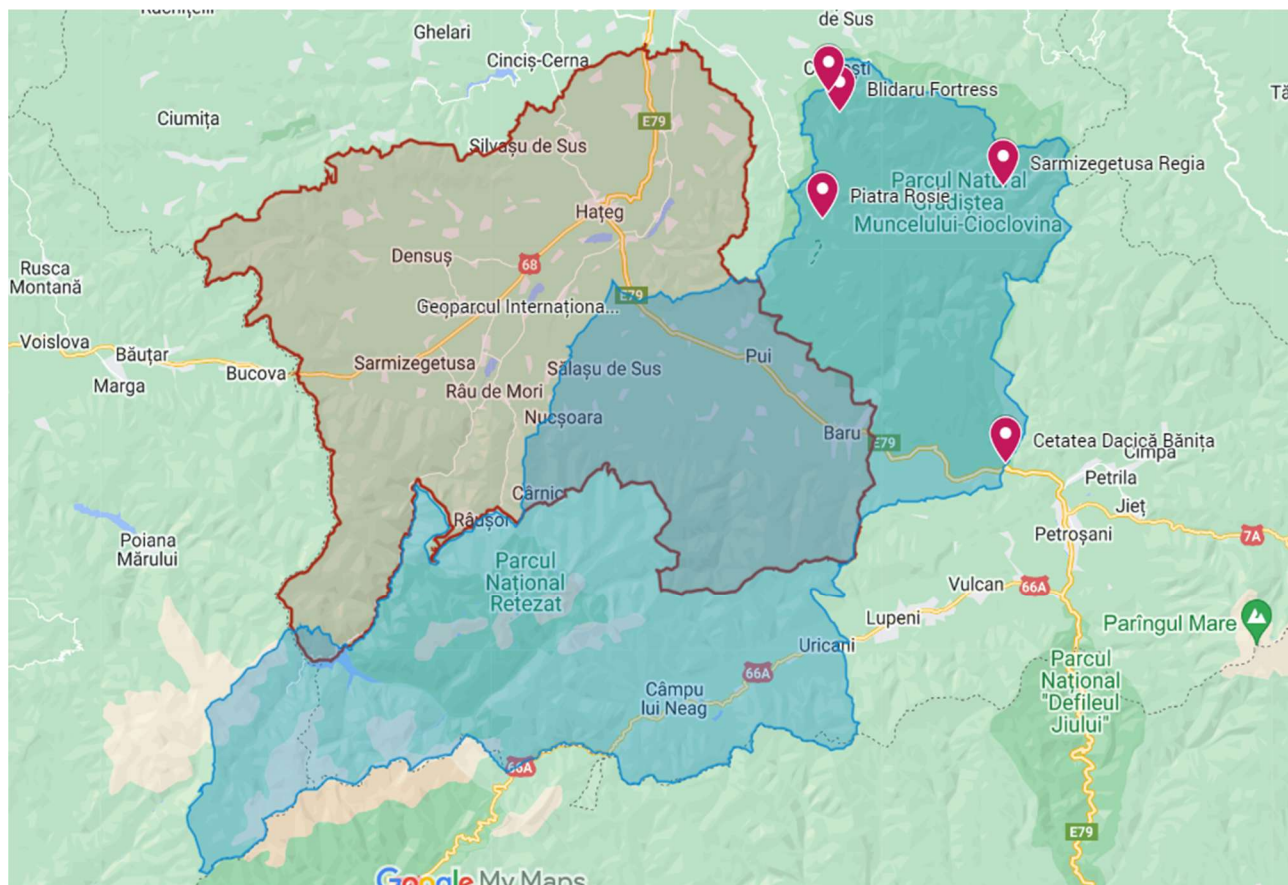
Suprapunerea teritoriului propus pentru Rezervația Biosferei cu celelalte recunoașteri UNESCO:

1. **Geoparcul Internațional UNESCO Țara Hațegului.** În scenariul selectat, componentele sudice ale Geoparcului sunt incluse în noua propunere a Rezervației Biosferei. Această includere sprijină integrarea biodiversității și valorilor geologice unice.
2. **Cetățile Dacice din Munții Orăștiei - Patrimoniu Mondial UNESCO.** Limitele propuse includ cetățile dacice aflate în patrimoniul mondial UNESCO (excepție fiind cetatea Căpâlna din județul Alba), recunoscând valoarea istorică și culturală a zonei. Această suprapunere subliniază importanța gestionării integrate a patrimoniului natural și cultural pentru dezvoltarea durabilă.

Atât Universitatea din București, administratorul desemnării Geoparcul Internațional UNESCO Țara Hațegului, cât și Consiliul Județean Hunedoara, prin Direcția Generală de Administrare a Monumentelor și Promovare Turistică, au semnat scrisori de susținere pentru demersul de redobândire a recunoașterii MAB UNESCO pentru zona Retezat.

VGP
FOUNDATION

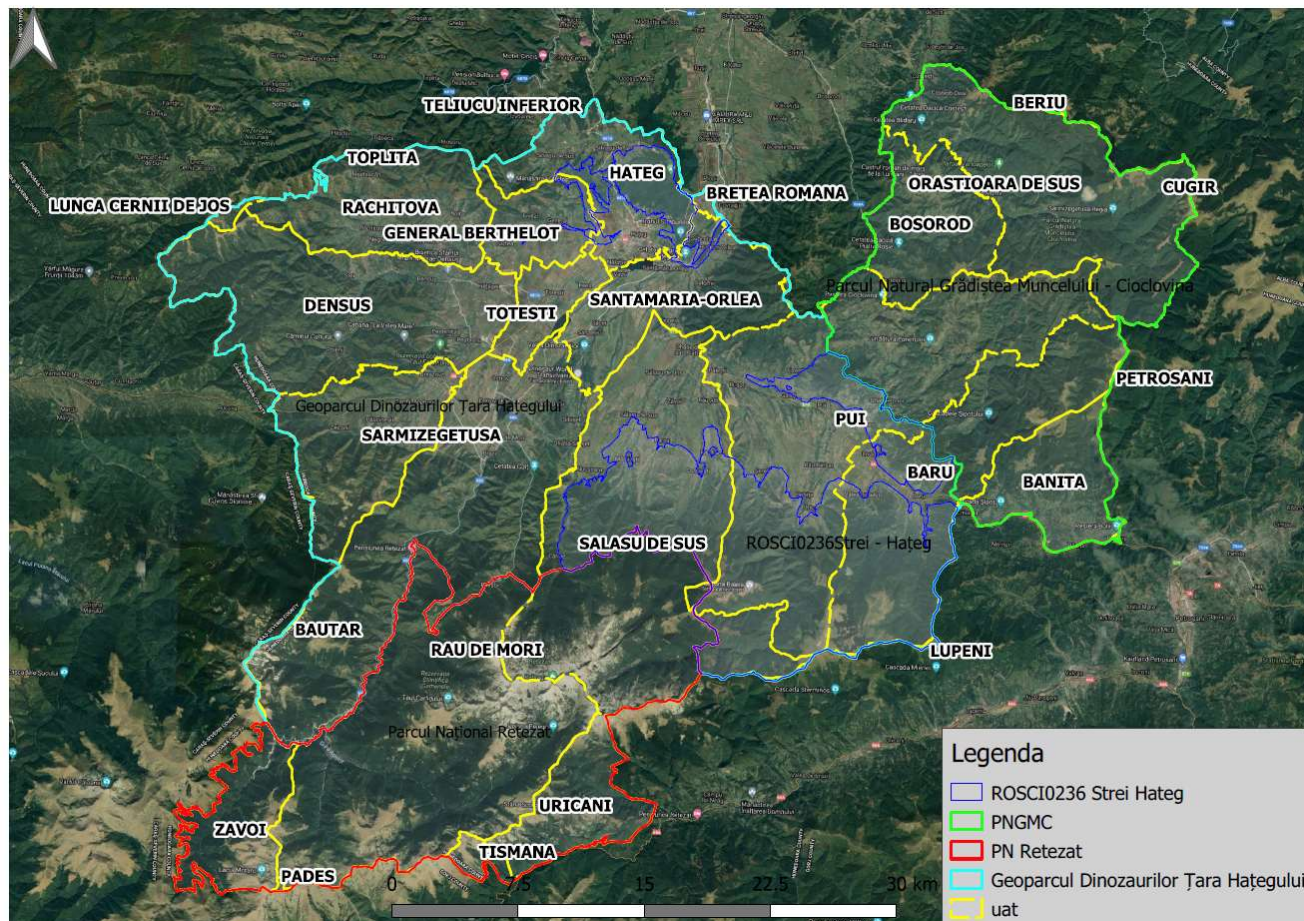
Harta nr. 1 – Suprapunerea recunoașterilor UNESCO

Suprapunerea teritoriului propus pentru Rezervația Biosferei Retezat în raport cu ariile naturale protejate stabilite prin legislația națională

Rezervația Biosferei Retezat propusă se suprapune în mare parte (84,81%) cu arii naturale protejate stabilite prin legislația națională, astfel:

1. Parcul Național Retezat (38.315,95 ha) - inclus integral, împreună cu siturile Natura 2000 suprapuse acestuia;
2. Parcul Natural Grădiștea Muncelului – Cioclovina (38.106,84 ha) - inclus integral, împreună cu siturile Natura 2000 suprapuse acestuia;
3. Parcul Natural Geoparcul Dinozaurilor Țara Hațegului (100.049,65 ha) - inclus parțial (35,04%, 35.066,09 ha) împreună cu componentele sudice ale Sitului Natura 2000 ROSCI0236 Strei-Hațeg suprapuse cu acesta.

Suprafețele din afara ariilor naturale protejate incluse în Rezervația Biosferei Retezat propusă însumează 19.974,62 ha și reprezintă 15,19% din suprafața propusă a Rezervației Biosferei Retezat.

Harta nr. 2 – Suprapunerea cu ariile naturale protejate

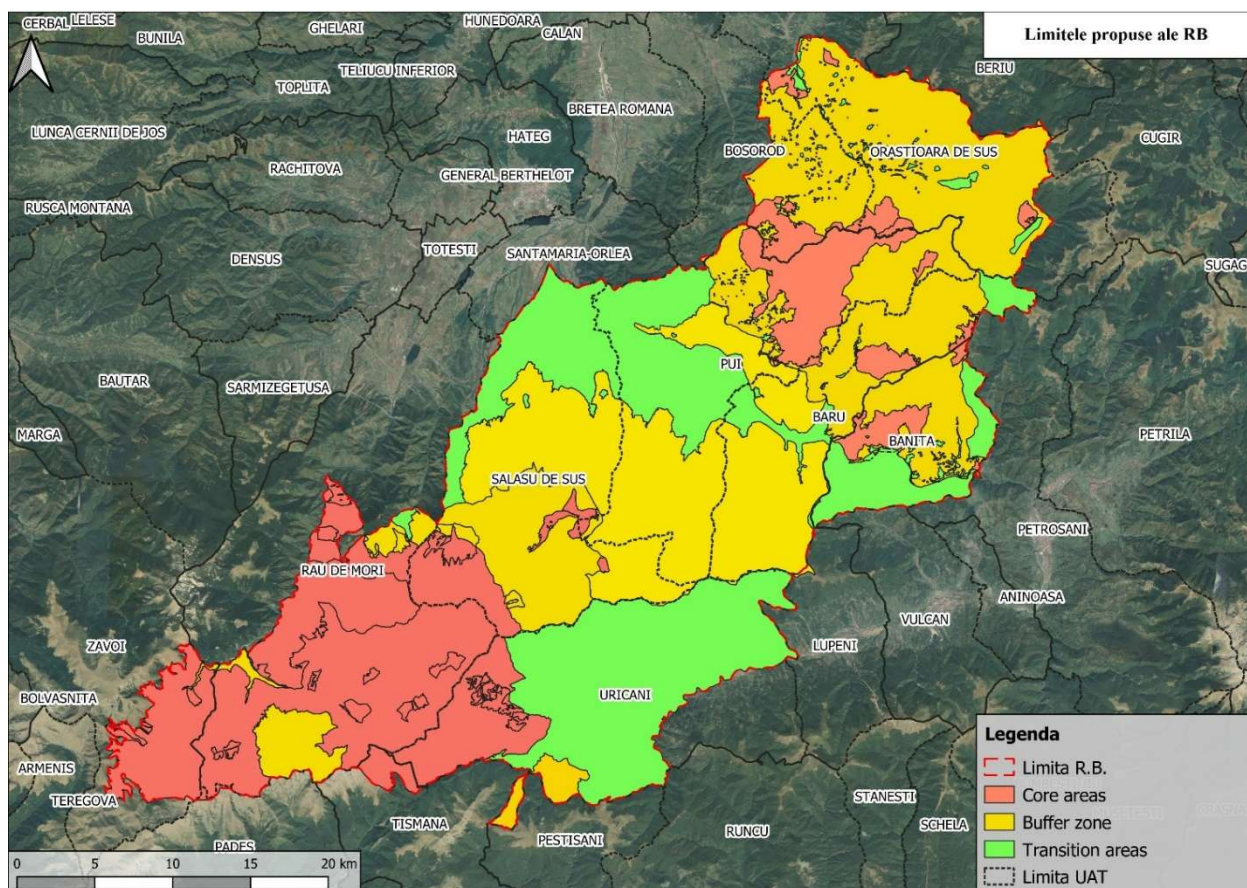
Suprapunerea teritoriului propus pentru Rezervația Biosferei Retezat în raport cu unitățile administrativ-teritoriale

În configurația actuală, aprobată de autoritățile administrative locale, rezervația biosferei propusă cuprinde un număr de 41 de localități, grupate în 8 UAT-uri (orașul Uricani, comunele Bănița, Baru, Pui, Sălașu de Sus, Râu de Mori, Orăștioara de Sus și Boșorod), cu un număr aproximativ de 17.000 de locuitori și totalizează 131.463,5 ha.

Zonarea internă a Rezervației Biosferei

Propunerea pentru noua zonare a rezervației biosferei a fost realizată conform criteriilor MAB UNESCO. Ca procent din întreaga suprafață, zonele nucleu reprezintă 28,1%, zonele tampon 46,6% și zonele de tranziție 25,2%.

În privința zonării interne, așa cum am arătat anterior, au fost preluate zonările interne ale Parcului Național Retezat și Parcului Natural Grădiștea Muncelului-Cioclovina, așa cum acestea au fost stabilite prin planurile de management aprobate. Suprafețele din siturile Natura 2000 aflate în afara celor două arii protejate cu planuri de management aprobate sunt considerate zone tampon, iar restul suprafețelor propuse fac parte din zonele de tranziție. Față de această zonare propusă, arătăm că nu există restricții suplimentare impuse de statutul de rezervație a biosferei, dacă acesta va fi redobândit.

Harta nr. 3 – Suprapunerea cu unitățile administrativ-teritoriale și zona internă propusă

Structura de administrare și funcționalitate

Prin consensul tuturor factorilor implicați, a fost convenit faptul că nu este necesară crearea unei persoane juridice de drept public/privat pentru management și administrare. Astfel, prin documentația propusă, organismul de management va fi un Consiliu Administrativ.

În prima lună după eventuala dobândire a recunoașterii UNESCO, se va forma Consiliul Administrativ, alcătuit din 15 reprezentanți, câte unul din fiecare dintre următoarele: Consiliul Județean Hunedoara, Consiliul Local Uricani, Consiliul Local Bănița, Consiliul Local Baru, Consiliul Local Pui, Consiliul Local Sălașu de Sus, Consiliul Local Râu de Mori, Consiliul Local Orăștioara de Sus, Consiliul Local Boșorod, Agenția Națională pentru Arii Naturale Protejate, RNP-Romsilva APN Retezat, RNP-Romsilva APN Grădiștea Muncelului-Cioclovina, Geoparcul Internațional UNESCO Țara Hațegului, Direcția Generală de Administrare a Monumentelor și Promovare Turistică și Asociația de Turism Retezat.

În prima ședință, Consiliul Administrativ va stabili un manager/coordonator și va stabili, de asemenea, durata mandatului, cu toate specificațiile necesare pentru funcționalitate. Managerul/coordonatorul își va stabili echipa cu aprobarea Consiliului Administrativ. În acest fel, va exista o reprezentare totală a părților interesate și implicate în cadrul propusei rezervații a biosferei, respectiv: administratorii ariilor naturale protejate, autoritățile publice locale, administratorii desemnării UNESCO, ONG-uri.

Rezervația Biosferei nu presupune atribuții de avizare a vreunei activități, nu este o supra-arie protejată, ci o recunoaștere UNESCO pe care țara noastră a pierdut-o și pe care dorim să o recâștigăm. Această recunoaștere presupune o dezvoltare durabilă, unde oamenii se folosesc de ceea ce natura le-a oferit în zonă, în care activitățile economice desfășurate sunt incluse într-un circuit/o rețea la nivelul regiunii biosferei și sunt dezvoltate și funcționează pe baza principiului managementului responsabil în rețea, cu scopul de a contribui la păstrarea populației și a locurilor de muncă în această regiune, bazându-se pe o gândire durabilă pentru generațiile viitoare.

Stadiul actual și calendar

În perioada ulterioară conferinței, a fost realizată verificarea prealabilă a conformității cu cerințele MAB UNESCO. Constatând îndeplinirea acestora, a fost transmis draftul documentației în vederea exprimării de către dumneavoastră a unui punct de vedere cu privire la conținut și demersul în sine, în data de 13 iunie 2025, cu speranța obținerii unui răspuns de susținere din partea dumneavoastră, care să fie integrat în documentație și aceasta să fie transmisă la UNESCO și analizată la Congresul MAB 2025 din China.

Având în vedere lipsa unui răspuns al MMAP în timp util, documentația nu a putut fi supusă prezentării la Congresul MAB UNESCO ce a avut loc în 2025 în China.

Reiterăm faptul că demersul nostru nu vizează instituirea unui regim suplimentar de arie naturală protejată prin raportare la legislația națională, nu dorim crearea unei noi arii naturale protejate, nu vizăm instituirea unui nou regim / a unui regim suplimentar pentru teritoriul propus. Demersul vizează exclusiv redobândirea statutului UNESCO de rezervație a biosferei, având în vedere faptul că teritoriul se suprapune cu mai multe categorii de arii naturale protejate existente, atât recunoscute și protejate prin legislația națională cât și administrate conform legii, aspecte care întrunesc condițiile prevăzute de UNESCO în materia ariilor protejate.

În acest sens, reiterăm necesitatea unei colaborări cu dumneavoastră în vederea obținerii unui punct de vedere sau a unei scrisori de susținere, cu care să completăm dosarul propunerii și să îndeplinim transmiterea acestuia cu celeritate la UNESCO astfel încât dosarul să intre pe ordinea de zi a Congresului MAB din 2026.

Asociația de Turism Retezat va continua să rămână grup de lucru suport pentru continuarea procedurilor, urmând să vă fim la dispoziție cu orice informații sunt necesare.

Vă mulțumim pentru sprijin și implicare!

Cu deosebită considerație,

**Manager proiect,
Călin POP**

Hațeg, 20.02.2026

Contact:

E-mail: popcalinhd@gmail.com

Telefon: +40740354428

Website: <https://turismretezat.ro/>